

ความเป็นมาของปัญหา

หน้าที่สำคัญอันหนึ่งของรัฐบาลคือการให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนของชาติ เมื่อสังคมเปลี่ยนไป การจัดบริการและการบริหารการศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จะเห็นได้ว่า แผนการศึกษา¹ มีการปรับปรุงใหม่ทุกกระยะ 10 ปี เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ ด้วยเหตุนี้การนิเทศการศึกษาจึงเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการเรียน การสอน การจัดและการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้

สำหรับเมืองไทย กระทรวงศึกษาธิการตั้งหน่วยศึกษานิเทศก์ของกรมต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวางแต่อย่างไรก็ตามหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ยังมีได้ปรากฏเป็นที่แจ่มชัด ซึ่งความแจ่มชัดในหน้าที่มีความสำคัญต่อคุณภาพของการนิเทศการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จึงเห็นสมควรที่จะได้ทำการศึกษาและวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ต้องการ:-

1. ลำดับหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน
2. ลำดับความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตามอุดมคติของผู้บริหารและของศึกษานิเทศก์
3. เสนอแนะข้อคิดเห็นในหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2435 - 2507 (พระนคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, 2507), หน้า 385.

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้แบบสอบถามศึกษานิเทศก์กรมปศุสัตว์ 20 คน ศึกษานิเทศก์กรมวิสามัญ 48 คน ศึกษานิเทศก์กรมสามัญ 48 คน ศึกษานิเทศก์กรมอาชีวศึกษา 19 คน และศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา 6 คน รวม 141 คน กับผู้บริหารการศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงได้สอบถามผู้บริหารถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตามอุดมคติของผู้บริหารว่าควรจะเป็นอย่างไร เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้บริหารที่สอบถามได้แก่ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ 5 คน ผู้อำนวยการวิทยาลัยครู 5 คน ครูใหญ่สังกัดกรมวิสามัญ 20 คน กรมสามัญ 20 คน และกรมอาชีว 20 คน รวม 70 คน ประชากรทั้งสิ้นรวม 211 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นกระทำโดยผู้วิจัยมีหนังสือแนะนำตัวแจ้งวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการวิจัยแนบไปกับแบบสอบถามทุกฉบับ นอกจากนี้ยังได้ขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากคณะบดีวิทยาลัยถึงหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ทุกหน่วย เพื่อใช้แบบสอบถามและเก็บข้อมูล ส่งแบบสอบถามถึงครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ทางไปรษณีย์พร้อมทั้งสอครองปิดแสตมป์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของกิ่งผู้วิจัย เพื่อสะดวกแก่การส่งแบบสอบถามกลับคืน ส่วนนอกนั้นผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติและแปลความหมาย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะศึกษานิเทศก์ส่วนกลางสังกัดอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นศึกษานิเทศก์กองการเผยแพร่งานศึกษาและศึกษานิเทศก์ของเทศบาลนครกรุงเทพฯ ส่วนผู้บริหารได้สอบถามหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์กรม ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์โดยเฉพาะ จำนวน 65 โรงเรียน

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษานี้หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์จะได้รับประโยชน์คือ.-

1. เพื่อให้ศึกษานิเทศก์เห็นอันคัมความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเพื่อปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

2. เพื่อให้ครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจและใช้บริการของศึกษานิเทศก์ ได้ถูกต้องยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้เห็นแนวทางของกรมฯ เทศการศึกษาศึกษาของไทยในแง่ปฏิบัติและอุทิศเพื่อ ผู้เกี่ยวข้องจะโคหาทางปรับปรุงการนิเทศการ ศึกษาให้ดียิ่งขึ้น
4. ช่วยจัดข้อขัดแย้งและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของ ศึกษานิเทศก์

คำจำกัดความ

คำจำกัดความที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้:-

1. ศึกษานิเทศก์ หมายถึงผู้ครองตำแหน่งศึกษานิเทศก์ตามกฎหมายที่กำหนดไว้และ เป็นผู้ที่กำลังทำหน้าที่นั้น ๆ
2. ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง หมายถึงศึกษานิเทศก์ระดับกรมของกระทรวงศึกษาธิการ
3. ผู้บริหาร หมายถึงหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ระดับกรม ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ ของโรงเรียนส่วนกลางที่ศึกษานิเทศก์ส่วนกลางได้เข้าไปปฏิบัติหน้าที่
4. การเกี่ยวข้อง หมายถึงระดับความสำคัญของหน้าที่และความรับผิดชอบในความ หมายถึงว่าหน้าที่และความรับผิดชอบใด มีบุคคลเกี่ยวข้องมากถือว่า มีความรับผิดชอบมาก
5. งานที่ปฏิบัติอยู่ หมายถึง การงานที่กระทำอยู่ในฐานะที่เป็นศึกษานิเทศก์
6. งานที่ควรปฏิบัติ หมายถึง การงานที่กระทำอยู่ในฐานะที่เป็นศึกษานิเทศก์ตามอุดม คติ หรือทัศนคติ หรือความคิดเห็นของตนเอง

ลำดับชั้นของการรายงานผลการวิจัย

การรายงานได้แบ่งโครงเรื่องเป็นบท ๆ ดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา ความมุ่งหมายของการวิจัย ขอบเขตของ การวิจัย ความสำคัญของปัญหา คำจำกัดความและลำดับการ เสนอข้อมูล บทที่ 2 กล่าวถึงประวัติ ความเป็นมาของกรมฯ เทศการศึกษาศึกษา หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์และงานวิจัยอื่นที่

เกี่ยวข้องกับ บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล บทที่ 4 กล่าวถึงผล
การวิจัย และบทที่ 5 ซึ่งเป็นบทสุดท้าย สรุปการวิจัย และข้อเสนอแนะ